

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра криміналістичного забезпечення та судових експертиз

**СУДОВО-ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО
РОЗСЛІДУВАННЯ**

**ПРОГРАМА
тренінгу**

для здобувачів ступеня вищої освіти магістр
за спеціальністю «Право» (081)
галузі знань «Право» (08)

Київ - 2018 рік

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Атаманчук В.М. – завідувач кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз Навчально-наукового інституту №2 НАВС, кандидат юридичних наук.

Садченко О.О. – професор кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Обговорено та схвалено Вченою радою НАВС 30 січня 2018 року, протокол № 1.

ВСТУП

Предметом тренінгу є науково-методичні, нормативно-правові, організаційно-технічні основи забезпечення досудового розслідування незалежною, об'єктивною, кваліфікованою судовою експертизою, яка спирається на досягнення науки і техніки.

Мета тренінгу полягає у засвоєнні знань, набутті умінь і навичок аналізувати слідчо-експертні ситуації, здійснювати процесуальну і організаційну діяльність залучення експерта для проведення дослідження необхідного для з'ясування обставин, які мають значення для кримінального провадження.

Міждисциплінарні зв'язки: кримінальний процес, криміналістика, теорія судової експертизи, кримінальне право, огляд місця події, теорія судових доказів.

Тренінгова група: здобувачі ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю «Право» (081) галузі знань «Право» (08) денної форми навчання.

Тренінг проводять та надають консультативну допомогу науково-педагогічні працівники: кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2 НАВС, кафедри криміналістики та судової медицини навчально-наукового інституту № 1 НАВС.

Базові компетенції членів тренінгової групи: наявність теоретичних знань щодо: правового регулювання використання спеціальних знань у кримінальному провадженні; поняття судової експертизи; класифікації судових експертиз; процесуального статусу судового експерта; системи судово-експертних установ; підстав призначення судових експертиз; етапів призначення судових експертиз; висновку експерта як джерел доказів; дослідження і оцінки висновку експерта; тактичних основ використання судових експертиз у кримінальному провадженні.

1. Мета та завдання тренінгу

Метою тренінгу є набуття здобувачем ступеня вищої освіти магістр навичок самостійного криміналістичного мислення щодо організації проведення судових експертиз з урахуванням конкретної слідчо-експертної ситуації, пов'язаної з матеріальною обстановкою у якій проводиться розслідування, наявністю і станом об'єктів дослідження, можливістю проведення слідчих (розшукових) дій з метою отримання об'єктів для порівняльного дослідження; набуття навичок визначати види судових експертиз, експертні установи, формулювати питання на вирішення експерта; самостійного дослідження і оцінки висновку експерта; використання судової експертизи у кримінальному провадженні.

Основними завданнями тренінгу «Судово-експертне забезпечення досудового розслідування» є створення штучних умов, максимально наближених до реальних ситуацій, в яких опиняються співробітники органів досудового розслідування Національної поліції України під час розслідування кримінальних правопорушень, які і спонукали учасників тренінгової групи до

компетентного використання наявних теоретичних знань з судово-експертного забезпечення досудового розслідування, а також набуття, відпрацювання та закріплення практичних навичок щодо організації, проведення та використання судових експертиз у кримінальному провадженні.

За результатами тренінгу учасники групи повинні:

знати:

- загальні положення судово-експертного забезпечення досудового розслідування;
- нормативно-правові, організаційно-технічні засади судової експертизи;
- основні ознаки судової експертизи як форми використання спеціальних знань;
- класифікацію судових експертиз;
- систему експертних установ, функцій та їх завдання;
- підстави залучення експерта для проведення судових експертиз;
- стадії експертного дослідження;
- види слідчо-судових ситуацій залучення експерта у кримінальне провадження;
- етапи проведення судових експертиз;
- оцінка, дослідження і перевірка висновку експерта;
- види документів, що відображають результати оцінки дослідження і перевірки висновку експерта;
- вимоги до оформлення висновку експерта та ілюстративного матеріалу.

вміти:

- використовувати спеціальні знання на досудовому розслідуванні;
- розрізняти класи, роди, види судових експертиз;
- формулювати предмет судової експертизи;
- самостійно складати процесуальний документ залучення експерта;
- визначати обставини обов'язкового залучення судового експерта;
- аналізувати слідчо-експертні ситуації за якими призначають судові експертизи;
- вилучати, оформляти та надавати об'єкти для порівняльного дослідження;
- визначати компетентність судового експерта, який залучається у кримінальне провадження;
- взаємодіяти з експертом під час проведення судової експертизи;
- оцінювати, досліджувати і перевіряти висновок експерта;
- використовувати судові експертизи під час розслідування кримінальних правопорушень;
- використовувати висновок судового експерта у кримінальному провадженні під час доказування;
- взаємодіяти з експертом, який проводить судову експертизу.

Тривалість тренінгу: 40 академічних годин.

Мова тренінгу: українська мова.

2. Структура тренінгу

Тема 1. Слідчо-експертні ситуації під час призначення судової експертизи

Поняття, види, зміст та структура судово-експертних ситуацій.

Судово-експертні ситуації на етапі підготовки проведення судових експертиз. Ситуація у яких проведення експертиз передбачено кримінальним процесуальним законом. Ситуації обов'язкового призначення експертиз. Ситуації, коли проведення експертиз заздалегідь планується після проведення слідчих (розшукових) дій. Ситуації, що виникають після проведення слідчих (розшукових) дій коли проведення експертиз найбільш ймовірна. Спонтанні ситуації, що виникають після проведення слідчих (розшукових) дій коли проведення експертиз спочатку не планувалось. Аналіз ситуацій, що склались.

Слідчо-експертні ситуації на етапі проведення судових експертиз. Проста ситуація, що характеризується якістю поставлених завдань, повнотою наданих об'єктів і наявністю розроблених методик. Проблема ситуація, що відображає складність поставлених питань, недостатньою кількістю наданих об'єктів, відсутність методики експертного дослідження. Проміжні ситуації для яких характерні деякі елементи простої і проблемної ситуації. Аналіз ситуації, що склалися.

Слідчо-експертні ситуації на етапі оцінки і використання висновку експерта. Проста ситуація у відповідності з якого дослідження проведено повністю, його опис і висновки експерта зрозумілі слідчому. Проблемна ситуація, коли висновок експерта не ясний, хід експертного дослідження не дає можливість провести наукову оцінку слідчим. Проміжні ситуації для яких характерні деякі елементи простої і проблемної ситуації, Аналіз ситуації, що склалися.

Тема 2. Етапи проведення судових експертиз

Поняття проведення судової експертизи як слідчої дії. Етапи проведення: підготовка і призначення судової експертизи; проведення судової експертизи; оцінка, дослідження і перевірка висновку експерта слідчим.

Підготовка і призначення судової експертизи. Прийняття стороною кримінального провадження рішення про проведення судової експертизи. Формування предмету експертизи. Визначення виду експертизи. Визначення послідовності проведення експертиз. Вибір часу призначення експертиз. Підготовка об'єктів для проведення експертиз. винесення постанови про призначення експертиз. Направлення постанови про призначення експертиз та об'єктів які підлягають дослідженню.

Проведення експертизи судовим експертом. направлення клопотання експерта про надання додаткових матеріалів. Направлення клопотання експерта

про проведення слідчих (розшукових) дій за його участю. Проведення науково обґрунтованого дослідження. Складання висновку експерта.

Тема 3. Дослідження і оцінка висновку експерта

Поняття оцінки висновку експерта. Принципи оцінки. Обов'язковість оцінки висновку експерта. Свобода оцінки висновку експерта. Повнота оцінки висновку експерта. Системність оцінки висновку експерта.

Логіко-процесуальне дослідження і оцінка висновку експерта. Визначення процесуального порядку проведення експертизи. Визначення відповідності наданих на експертизу об'єктів і досліджуваних ним у ході експертного провадження. Встановлення повноти і об'єкта проведеного дослідження, ясності висновків. Визначення логічної обґрунтованості висновків експерта. Визначення належності виявлених експертом фактичних даних до події, що розслідується. Встановлення відповідності висновків експерта іншим доказам у провадженні.

Спеціальне дослідження і оцінка висновку експерта.

Перевірка висновку експерта та його процесуальне відображення. Документи, що відображають результати оцінки, дослідженні і перевірки висновку експерта.

Тема 4. Використання судової експертизи під час розслідування кримінальних правопорушень

Поняття використання судових експертиз. Тактичне завдання використання судових експертиз. Завдання доказування.

Використання судових експертиз на першопочатковому етапі доказування.

Особливості використання судових експертиз на послідуючих етапах розслідування. Напрями використання судових експертиз на цих етапах.

Тема 5. Використання судових експертиз у кримінальному провадженні під час доказування

Значення висновку експерта у встановленні обставин у вчиненого кримінального правопорушення. Використання висновку експерта для установлення ознак злочину, для кваліфікації злочину, для встановлення об'єкта злочину, об'єктивної сторони злочину, суб'єкта злочину, суб'єктивної сторони злочину.

ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА ТРЕНІНГУ
(тематичний план)

Назви тем	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	сем.	п.	с.р
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Слідчо-експертні ситуації під час призначення судової експертизи	8	0	0	6	2
Тема 2. Етапи проведення судових експертиз	8	0	0	6	2
Тема 3. Дослідження і оцінка висновку експерта	8	0	0	6	2
Тема 4. Використання судової експертизи під час розслідування кримінальних правопорушень	8	0	0	6	2
Тема 5. Використання судових експертиз у кримінальному провадженні під час доказування	8	0	0	6	2
Усього годин з дисципліни	40	0	0	30	10

Заняття проводяться у малих групах кількістю не більше 10 осіб